

Intercultureel

Een droomstage voor student en begeleider is het beantwoorden van vragen die de overheid stelt. Zoals de vragen van het politieteam Horst aan de Maas en de gemeenten Horst aan de Maas en Peel en Maas. Zij willen weten of hun informatie ook de Poolse arbeidsmigranten bereikt. Noord-Limburg herbergt immers meer Poolse en andere Oost-Europese arbeidskrachten dan welke andere regio in Nederland ook.

Paulina Wołoszyn (door de l hoort een streepje, hij klinkt als 'w'), student Interculturele Communicatie aan de Universiteit Utrecht, studeerde eerder Neerlandistiek aan de Universiteiten van Wenen en Wrocław. Zij voerde bij het Meertens Instituut het stageonderzoek uit naar de vraag of de interculturele communicatie tussen de gemeenten en Polen efficiënter kan. Ze observeerde daartoe de gang van zaken in Horst aan de Maas en Peel en Maas, hield interviews met Polen en nam hen schriftelijke enquêtes af in winkels en supermarkten. Sommige Polen vonden Paulina maar een vreemde Poolse. De winkelmedewerker van *Polo-Smak* in Horst zei, toen Paulina groetend binnenkwam met *dzień dobry* (goedendag): „Je ziet er niet uit als een Pools meisje. Je draagt andere kleren, je hebt een ander gezicht, je gedraagt je ook anders.” Voor anderen was Paulina niet vreemd: een Poolse vrouw en haar vriendinnen nodigde haar uit om mee te gaan naar het café en naar discotheek The Shuffle in Horst.

Voortdurend ontstaan er misverstanden onder (Poolse) arbeidsmigranten. De gemeente heeft daarom informatiepunten opgericht - zoals het *Service Point* in Meterik - en geeft ook brochures uit in het Pools, met informatie die Polen nodig hebben om in Nederland te kunnen functioneren. Een van die brochures legt bijvoorbeeld het onderwijssysteem in Nederland uit, zodat ouders weten wanneer en welke school zij voor hun kind moeten kiezen. Voor Poolse ouder(s) is het volslagen nieuw dat zij de school moeten bellen als hun kind ziek is. „Mijn kind was een beetje ziek (...). Na een uur kreeg ik

al telefoontjes van de school van bezorgde leraren met vragen of ik wist waar mijn kind was. Ik wist niet dat ik al op diezelfde dag de school moest bellen”, vertelt een jonge Poolse moeder in Sevenum. Andere brochures informeren over de Nederlandse gezondheidszorg en vertellen hoe het Poolse rijbewijs ingewisseld kan worden tegen een Nederlands.

De gemeenten kunnen ook tolken leveren en zelfhulporganisaties ondersteunen. De workshop *Kiwaczek* (iemand die twijfelt) vertelt Polen hoe en waar ze hun toekomst kunnen opbouwen. Er zijn ook brochures over taalcurricula Nederlands, en ambtenaren leren soms zelf Pools om de communicatie te versoepelen. Paulina kan door haar grondig onderzoek de gemeente inderdaad adviseren over verbetering van de communicatie met Poolse arbeidsmigranten. Die vragen vooral concrete informatie over hoe ze zaken moeten regelen. Een Poolse vrouw op het adviesbureau in Horst vertelt: „Ik zou graag ergens informatie willen vinden maar dan in korte stappen, bondig en duidelijk.” Sommige brochures zijn te lang, overladen met tekst. Door de tekst in te korten en te ondersteunen met plaatjes wordt de informatie begrijpelijk. Sommige brochures hebben een betere vertaling nodig en zouden moeten liggen op plaatsen waar Polen vaak komen: in winkels, bij adviesbureaus, uitzendbureaus en op de campings. Het Poolse deel van de informatiewebsite van de gemeente zit nu te diep onder Nederlandstalige pagina's verstopt; informatie in het Pools zou met een muisklik zichtbaar moeten zijn.

Uit de interviews blijkt dat vaste migranten graag willen integreren en relaties met hun bureaus willen opbouwen. Maar ze weten niet hoe en schamen zich voor hun gebrekkige Nederlands en hun onkunde over de Nederlandse cultuur. Een intercultureel specialist als Paulina kan deze culturele onzekerheden helpen oplossen.

Reageren?
leonie.cornips@maastrichtuniversity.nl

Leonie Cornips, bijzonder hoogleraar Taalcultuur in Limburg aan de UM, over de relatie tussen gesproken talen en dialecten in Limburg en de daaraan ontleende identiteit.

